

Wat zal er in de toekomst met onze kerken gebeuren?

Historiek

In de tweede helft van 2011 richtte minister Bourgeois een rondschrijven aan alle colleges van burgemeester en schepenen, aan de kerkfabrieken en aan de centrale kerkbesturen van de rooms-katholieke eredienst in Vlaanderen in verband met zijn conceptnota: "Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk".

In de eerste twee paragrafen van zijn nota werd de terechte vraag zeer duidelijk omschreven.

Wij citeren:

De eeuwenlange aanwezigheid van de rooms-katholieke kerk heeft een duidelijke stempel gedrukt op onze regio, ook ruimtelijk en architecturaal. Daarvan getuigen onder andere de vele parochiekerken en bijkerken in onze regio. Vele dorpen en wijken zijn gegroeid rond een kerk, die naast haar intrinsieke religieuze betekenis en haar eventueel cultuurhistorisch of architecturaal belang, vaak ook een belangrijke landschappelijke of stedenbouwkundige waarde heeft. Wij staan voor de uitdaging om de toekomst van dat patrimonium veilig te stellen, met respect voor de historisch gegroeide werkelijkheid, maar ook met veel creativiteit en verantwoordelijkheidszin.

De toenemende ontkerkelijking, ook in Vlaanderen, maakt die uitdaging des te groter. Het evenwicht tussen het aanbod van parochiekerken en het gebruik ervan is daardoor verstoord. Een aantal parochiekerken wordt steeds minder of zelfs helemaal niet meer gebruikt voor de eredienst. Anderzijds gaat een groot deel van de tussenkomsten van gemeentebesturen in de tekorten van de kerkfabrieken naar het onderhoud van de kerkgebouwen en restauratiewerken aan die gebouwen. Globaal bekeken lijkt de financiële tussenkomst van de gemeentebesturen in de tekorten van de besturen van de eredienst haalbaar, maar zeker in de gemeenten met veel kerken (en kerkfabrieken) kan de rekening hoog oplopen. Het is niet onlogisch dat daarover een discussie wordt gevoerd, zeker als het gaat om parochiekerken waarvan het toekomstige gebruik onzeker of onduidelijk is.

De kerkfabrieken werden in zijn schrijven uitgenodigd om onverwijld een toekomstvisie uit te werken, rekening houdend met verschillende criteria. Wij citeren andermaal:

Ik wil uw bestuur dan ook uitnodigen om, op lokaal niveau, een langetermijnvisie op de toekomst van de parochiekerken van uw gemeente uit te werken. Zo moet het mogelijk zijn om te komen tot een eenduidige visie over hoe het aanbod van parochiekerken er in de toekomst moet uitzien. Welke parochiekerken moeten ondubbelzinnig de huidige bestemming behouden? Welke vormen van nevenbestemming zijn mogelijk? Welke kerken komen in aanmerking voor een herbestemming? Voor welke niet-beschermd kerken is sloop de meest wenselijke optie?

De timing van deze uitnodiging is niet toevallig. Zoals u weet, loopt het eerste meerjarenplan van de kerkfabrieken in 2013 ten einde. In het voorjaar van 2013 moeten de gesprekken gevoerd worden over de volgende meerjarenplannen. Om concrete oplossingen te bereiken, is het noodzakelijk dat dit meerjarenplan gebaseerd is op een strategische visie op de toekomst van de parochiekerken op het grondgebied van de gemeente. Om op het lokale niveau een dergelijke visie op het kerkenbestand te kunnen uitwerken en de resultaten ervan te kunnen opnemen in de meerjarenplannen, lijkt het mij wenselijk om de gesprekken hieromtrent spoedig op te starten.

In die langetermijnvisie moeten minimaal de volgende basisgegevens worden in rekening gebracht:

- *de parochiekerken als gebouw, met onder meer hun cultuurhistorische waarde, hun architecturale mogelijkheden, hun bouwfysische toestand, de mogelijkheid tot compartimentering, ... ;*

- *de parochiekerk in haar ruimtelijke omgeving;*
- *het actuele gebruik en de functie van de parochiekerk;*
- *de mogelijke interesse van andere actoren.*

De visie op het toekomstig gebruik van de parochiekerken mag geen dode letter blijven. De concrete consequenties van de gekozen opties moeten in de meerjarenplannen van de kerkfabrieken worden verwerkt en goedgekeurd door de gemeenteraad. De Vlaamse overheid zal die lokale visie ook meenemen in de beoordeling van de subsidieaanvragen.

Wat doen wij met onze kerken?

Na een periode van intens overleg tussen het kerkbestuur, het parochieteam, het centraal kerkbestuur en het gemeentebestuur werd de toekomstvisie voor onze kerken van de parochie Ranst, twee beschermde monumenten, in het nieuwe meerjarenplan 2014-2019 opgenomen.

Het kerkbestuur kwam tot volgend besluit:

Vanuit het gebruik van de kerken - zowel in de enge als in de brede zin van het woord mogen we zeggen dat onze kerkgebouwen de centra vormen van een levende gemeenschap. Zij zijn de inspirerende en dragende factoren voor en van een religieus en sociaal weefsel van verbondenheid in naastenliefde en bezorgdheid voor mekaar tussen nog steeds vele mensen in ons dorp, dat voor velen nog steeds hun parochie is.

Het is dan ook de overtuiging en van het Kerkbestuur en van het Parochieteam om, in overeenstemming met de richtlijnen van 21 november 2012 van de Vlaamse Bisschoppen in verband met het gebruik van de parochiekerken, te opteren voor "**Valorisatie**" en "**Medegebruik**".

Onder **valorisatie** verstaan we initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieus en cultureel, historisch en kunsthistorisch, architecturaal en landschappelijk). We denken bijvoorbeeld aan een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen.

Onder **medegebruik** wordt bedoeld de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen. Momenteel is dit voor onze parochie niet aan de orde, maar moest het zich voordoen dan staan we daar volledig voor open.

Plannen voor de nabije toekomst.

Om deze vooropgestelde valorisatie te realiseren werd in het kerkbestuur beslist enkele noodzakelijke en belangrijke investeringen door te voeren. Deze werden onder de vorm van ramingen in het meerjarenplan 2014-2019 opgenomen.

- a. 2014: Vernieuwen sanitair en voorzien in keukenfaciliteiten voor de Sint-Pancratiuskerk om onder meer een moderne geloofsbeleving en valorisatie van het kerkgebouw mogelijk te maken.
- b. 2015: Audiovisuele voorzieningen en de verlichting aanpassen in de Sint-Pancratiuskerk om onder meer een moderne geloofsbeleving en valorisatie van het kerkgebouw mogelijk te maken.
- c. rond 2016: Dringende restauratiewerken in de Millegemkerk omwille van de opmerkingen van Monumentenwacht bij de inspectie van het gebouw
- d. 2017: Isolatie van de gewelven van de Sint-Pancratiuskerk om de exploitatiekost te beperken (hoge energieprijzen).

Bovendien werd in 2013 een nieuw modern altaar en lezenaar aangeschaft, als teken dat onze Kerk ook morgen nog zal gebruikt worden voor de vieringen en de samenkomsten van onze geloofsgemeenschap. Wij hopen dat de werken die in de tweede helft van 2014 zullen aanvangen geen al te grote overlast zullen bezorgen temeer dat de geraamde duur maximaal acht weken is.

Toen in oktober 2013 het PT en het kerkbestuur de organisatie op zich namen voor de viering van onze pastoor 75 jaar, werd beslist enkele rijen stoelen uit de kerk weg te nemen om alzo voldoende ruimte te creëren voor de receptie na de viering.

Zo ontstond er spontaan een virtuele splitsing van de kerkrimte.

Een eredienstgedeelte waar de kerkgemeenschap kan bidden en deelnemen aan de vieringen. En een vrije ontmoetingsruimte die toelaat voor en na de viering spontaan een praatje te houden en van gedachte te wisselen.

Beide ruimten leken voor beide toepassingen voldoende groot, zelfs tijdens de verjaardagsviering van onze pastoor. Wij hebben dan ook besloten deze schikking voorlopig te behouden.

Voor activiteiten waarvoor de bestaande zitplaatsen onvoldoende zijn, zoals bepaalde uitvaarten, kooroptreden en andere, heeft het kerkbestuur 100 zeer comfortabele vouwstoelen aangeschaft, 50 vooraan en 50 achteraan de kerk. Hierdoor is de zitcapaciteit in onze kerk aanzienlijk verhoogd.

Wij vonden het belangrijk deze informatie te geven, zodat iedereen van onze gemeenschap op de hoogte zou zijn van de toekomst van onze parochie en van de nodige werkzaamheden die eraan verbonden zijn.

Mocht iemand nog bepaalde vragen hebben, of bijkomende informatie wensen, onze Pastoor en de leden van de kerkraad en het parochieteam staan u graag te woord.

Vriendelijke groeten

De Kerkraad en het Parochieteam.